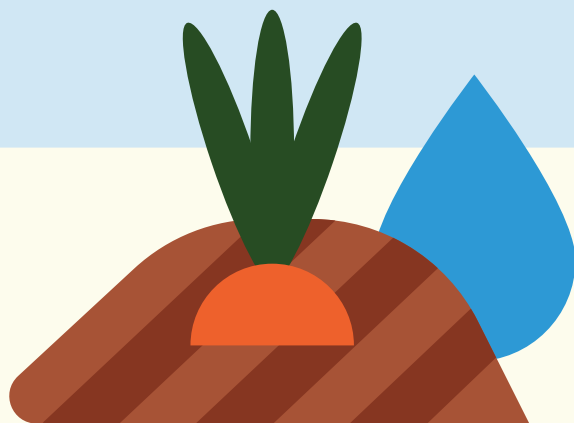

BIOLANDBOUW

Op naar zuiverder water

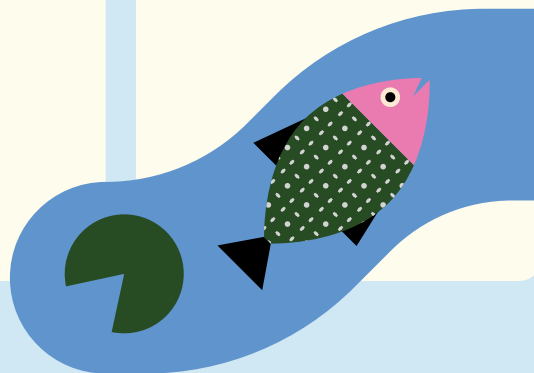

28%-39%

MINDER NITRAATUITSPOELING

Bij biobedrijven is er 28 tot 39 procent minder nitraatuitspoeling. Zo blijven grond- en oppervlaktewater properder.

Dankzij het verbod op chemisch-synthetische bestrijdingsmiddelen, zorgt biolandbouw voor minder pesticidenresidus in waterlopen.

Wat loopt er fout?

Het is slecht gesteld met de waterkwaliteit in Vlaanderen. Door de manier waarop we vandaag bemesten (onvoldoende afstemmen van het mestaanbod op de vraag vanuit de teelt) is ons oppervlakte- en grondwater sterk vervuild met te hoge nitraat- en fosfaatconcentraties. Die eutrofiëring ontregelt het waterleven, leidt tot een achteruitgang van de biodiversiteit en bemoeilijkt de drinkwaterproductie. Hoewel de waterkwaliteit in de Vlaamse waterwegen de laatste 30 jaar gevoelig is verbeterd, zitten we nog lang niet aan een gezond watersysteem. Tijdens de winter van 2023-2024 was nog altijd **in 17,5% van de meetpunten van het oppervlaktewater de nitraatconcentratie overschreden** (1). Ook met de nitraatconcentratie in het grondwater blijft het slecht gesteld. De Europese Nitraatrichtlijn dwingt ons land om werk te maken van zuiverder water. De mestactieplannen moeten dit probleem het hoofd bieden, maar slagen daar tot op vandaag niet in.

Zowel in het oppervlaktewater als in de waterbodem worden in Vlaanderen bovendien nog te veel pesticiden gevonden. Die hebben een negatieve invloed op het waterleven en maken het ook voor de drinkwatermaatschappijen extra moeilijk om ons van zuiver water te voorzien. In de Westhoek besloot onze overheid zelfs om de drinkwaternorm voor 1,2,4-triazool, een afbraakproduct van een fungicide, met een factor 10 op te trekken omdat anders de drinkwatervoorziening in het gedrang kwam (2). TFA, de kleinste PFAS-variant komt in zowat al ons drinkwater voor. TFA is ook het afbraakproduct van bepaalde pesticiden waar PFAS in zitten. Met de toegepaste zuiverings technieken is het quasi onmogelijk om dit slecht afbreekbare goedje uit het water te krijgen.

Hoe houdt bio ons water zuiver?

Ten opzichte van gangbare landbouw geeft biologische landbouw per hectare de laagste nitraatvervuiling in het grond- en oppervlaktewater (3,4,5). De direct gemeten nitraatuitspoeling is 28-39% lager bij biologische landbouw (6,7,8). Dat komt door een lagere veebezetting (max. 2 grootvee-eenheden/ha), geen kunstmest en dus lagere stikstoftoediening, meer gebruik van vaste mest en de toepassing van meer vruchtwisseling en bodembedekking. Biologische landbouw zet op een beredeneerde manier vlinderbloemigen en groenbemesters in om op een natuurlijke manier stikstof te binden en in het systeem vast te leggen. Daarnaast is ook de aandacht voor bodemkwaliteit positief voor de kwaliteit van het water, zeker in droge jaren.

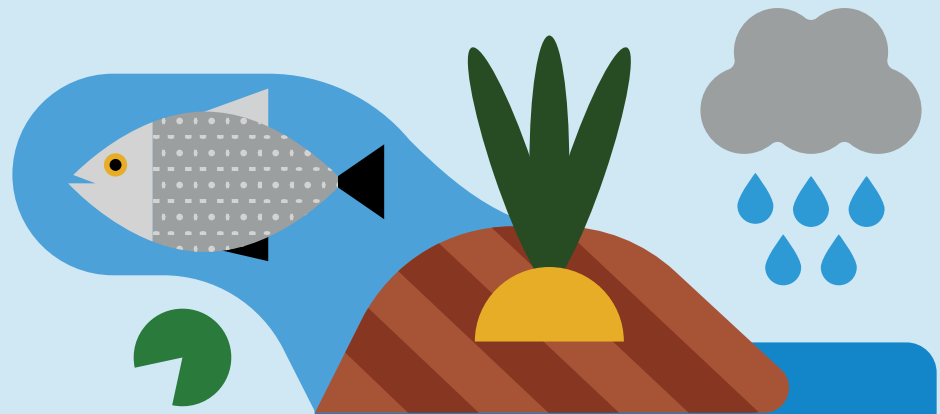
Minder nitraatuitspoeling

Niet alleen dat maakt van biolandbouw een geschikte landbouwworm om nitraatvervuiling zeker in kwetsbare gebieden aan te pakken en te voorkomen. Het nitraatprobleem in Vlaanderen hangt ook samen met de intensieve veehouderij en de aanvoer van krachtvoer. Biologische landbouw kiest voor een meer grondgebonden veestapel.

In verschillende landen is biologische landbouw een van de strategieën om waterkwaliteit te verbeteren. Dat was ook het geval in Denemarken. Daar was de milieuwinst als gevolg van de beperktere stikstofverliezen zo groot, dat er een grote gedragenheid binnen de keten kwam voor biologische landbouw, wat leidde tot een stijgend bio-areaal (9).

Bij biobedrijven is er 28-39% minder nitraatuitspoeling dan bij gangbare bedrijven

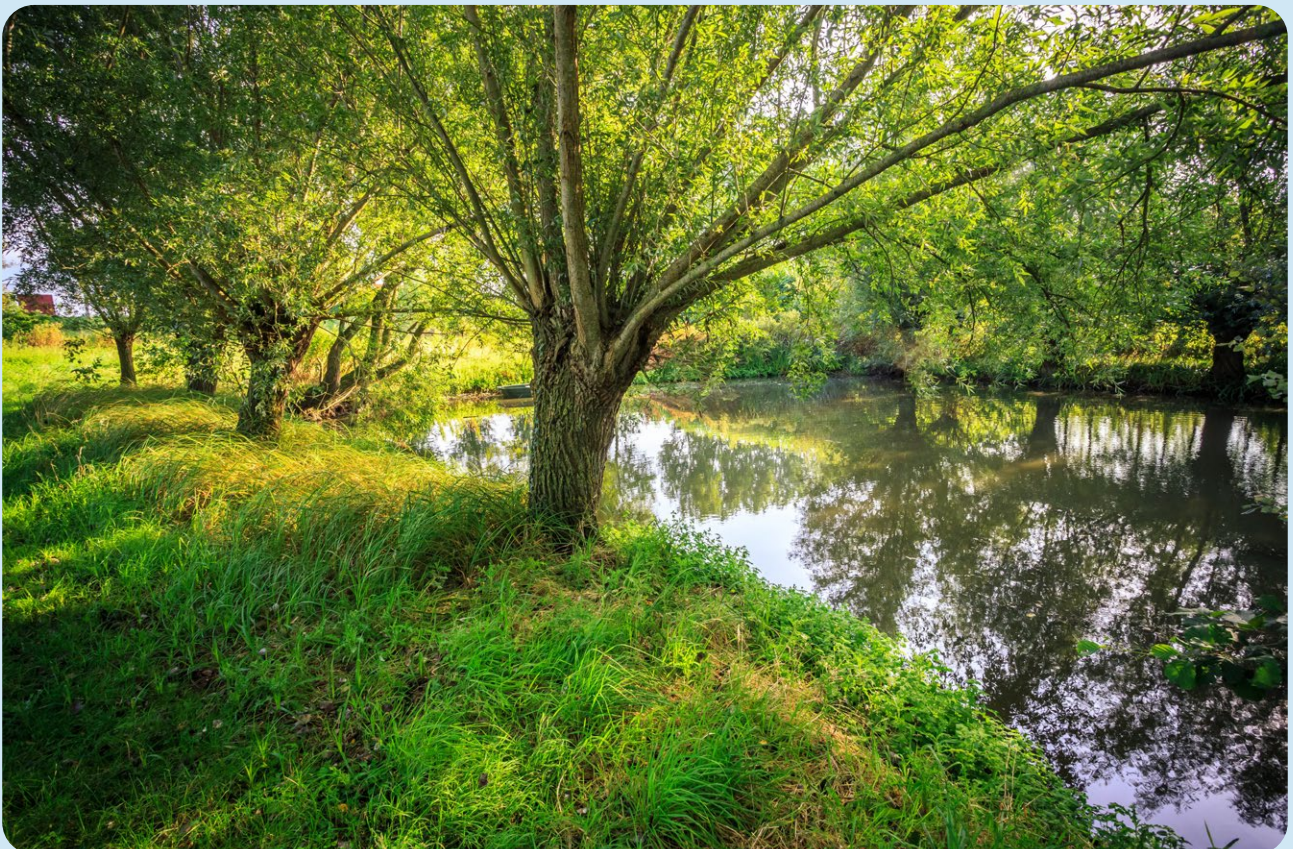

Minder watervervuiling

Het gebruik van chemisch-synthetische pesticiden is niet toegestaan in biolandbouw. Biologische landbouw is dus niet verantwoordelijk voor overschrijdingen van streefwaarden van concentraties van pesticiden in drinkwater, bodem en oppervlaktewater (10). Meta-analyses en reviews wijzen unaniem op de duidelijke voordelen van biologische landbouw op dit vlak (11).

Ook het gebruik van antibiotica ligt veel lager bij biologische veebedrijven. Onderzoekers bevelen daarom biolandbouw aan voor het beheer van waterbeschermingsgebieden in Duitsland, of voor een gebiedsgerichte aanpak van kwetsbare gebieden in Nederland (12).

Dankzij het verbod op het gebruik van chemisch-synthetische pesticiden, is er bij biologische landbouwers veel minder watervervuiling

Bronnen

1. VLM, Mestrapport 2024. <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/71650>
2. <https://vilt.be/nl/nieuws/brouns-ontwerp-drinkwaterplan-verlengt-verhoogde-norm-voor-triazolen>
3. Lori, M., Symnaczik, S., Mäder, P., de Deyn, G., Gattinger, A. (2017). Organic farming enhances soil microbial abundance and activity—a meta-analysis and meta-regression. PLOS ONE 12, p.e0180442.
4. Niggli, U. (2014). Sustainability of organic food production: challenges and innovations. Proceedings of the Nutrition Society, 74(01), pp.83-88.
5. Cesonienė, L.; Šileikienė, D.; Čiteikienė, L.; Mozgeris, G.; Takayoshi, K. The Impact of Organic and Intensive Agricultural Activity on Groundwater and Surface Water Quality. Water 2023, 15, 1240. <https://doi.org/10.3390/w15061240>
6. Sanders, J. and Heß, J. (eds), 2019. Leistungen des ökologischen Landbaus für Umwelt und Gesellschaft. 2. überarbeitete und ergänzte Auflage. Braunschweig: Johann Heinrich von Thünen-Institut, 398 p, Thünen Rep 65.
7. Tuomisto, H.L., Hodge, I.D., Riordan, P., Macdonald D.W. (2012): Does organic farming reduce environmental impacts ? - A meta-analysis of European research. Journal of Environmental Management 112 (2012) 309-320
8. Sanders, J., Brinkmann, J., Chmelikova, L. et al. Benefits of organic agriculture for environment and animal welfare in temperate climates. Org. Agr. 15, 213–231 (2025). <https://doi.org/10.1007/s13165-025-00493-w>
9. Gewalt, S. et al., 2025, Evaluatie beleidsinstrumenten nutriëntenbeleid en -beheer, VLM.
10. Slobbe, R., Monteny, A., & Wijnands, F. (2011). Perspectief op duurzaamheid. De biologische landbouw bekeken.
11. Sanders, J. and Heß, J. (eds), 2019. Leistungen des ökologischen Landbaus für Umwelt und Gesellschaft. 2. überarbeitete und ergänzte Auflage. Braunschweig: Johann Heinrich von Thünen-Institut, 398 p, Thünen Rep 65. [Thuenen_Report_65.pdf](#)
12. Migchels G., De Jonge I., Bracke M., Veilinga T., Sukkel W.(2023). Het perspectief van biologische landbouw. Effecten van het vergroten van het areaal biologische akkerbouw en melkveehouderij op klimaat, natuur en dierenwelzijn. Wageningen University and research.